

De bevoegdheid van de ondernemingsrechtbank Het nieuwe bewijsrecht

Frederic Blockx

Hoofdstuk 1

De bevoegdheid van de ondernemingsrechtbank

Historiek

1807: rechtbanken van koophandel

1970 (Ger.W.): hervorming

2014: fusies

2018: ondernemingsrechtbanken

2018

handelaar
handelsrecht
rechtbank van koophandel

onderneming
ondernemingsrecht
ondernemingsrechtbank

'Lekenrechters'

rechters in handelszaken

rechters in ondernemingszaken

Rechters in ondernemingszaken

Om tot werkend of plaatsvervangend rechter in ondernemingszaken te worden benoemd, dient de kandidaat de leeftijd van dertig jaar te hebben bereikt, ten minste vijf jaar met ere een onderneming waarvan de hoofdvestiging zich in België bevindt of een representatieve professionele of interprofessionele organisatie of federatie van ondernemingen hebben geleid, met inbegrip van een orde of instituut van een vrij beroep of een andere representatieve professionele of interprofessionele vereniging in nijverheid of in de verenigingssector, of vertrouwd zijn met het bestuur van een onderneming en met boekhouden.

Rechters in ondernemingszaken

Aan het bestuur van een onderneming worden geacht deel te nemen:

- 1° indien het een vennootschap onder firma betreft: de **vennoten**;
- 2° indien het een commanditaire vennootschap betreft: de werkende vennoten;
- 3° indien het een andere rechtspersoon betreft: **de bestuurders of de zaakvoerders**;
- 4° **de personeelsleden die in de onderneming een leidinggevende functie uitoefenen.**
- 5° indien het een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid betreft: **de vennoten**, met uitzondering van diegenen die hun aansprakelijkheid hebben beperkt;
- 6° **de beoefenaars van een vrij beroep**;
- 7° **de landbouwers, natuurlijke personen.**

7

Bevoegdheid: relevante bepalingen

- art. 573, lid 1 Ger.W.: regel
- art. 573, lid 2 Ger.W.: uitbreiding
- art. 574, 1° Ger.W.: vennootschappen

8

Historische situatie

Art. 573, lid 1 Ger.W. (vóór 2014)

De rechtbank van koophandel neemt in eerste aanleg kennis:

1° van de geschillen tussen kooplieden, die handelingen betreffen die de wet als daden van koophandel aanmerkt en die niet onder de algemene bevoegdheid van de vrederechter of onder de bevoegdheid van de politierechtbanken vallen

9

Historische situatie

Art. 573, lid 2 Ger.W. (vóór 2014)

Het geschil, dat betrekking heeft op een handeling die de wet als daad van koophandel aanmerkt en dat niet onder de algemene bevoegdheid van de vrederechter valt, kan eveneens voor de rechtbank van koophandel worden gebracht, hoewel de eiser niet de hoedanigheid van handelaar heeft. Een beding tot aanwijzing van een bevoegd rechter, gemaakt vóór het ontstaan van het geschil is, in dat opzicht, van rechtswege nietig.

10

Historische situatie

Art. 574 Ger.W.

De rechtbank van koophandel neemt, zelfs wanneer partijen geen handelaar zijn, kennis:

1° **van geschillen terzake van een vennootschap beheerd door het Wetboek van vennootschappen**, tussen vennootschappen en vennoten, tussen vennoten, tussen vennootschappen en bestuurders of zaakvoerders, tussen bestuurders of zaakvoerders, tussen bestuurders of zaakvoerders en derden, tussen bestuurders of zaakvoerders en vennoten, tussen commissarissen, tussen commissarissen en vennootschappen, tussen commissarissen en bestuurders, zaakvoerders of vennoten, tussen vereffenaars, tussen vereffenaars en derden, tussen vereffenaars en vennootschappen of tussen vereffenaars en vennoten, tussen vennootschappen, vennoten, bestuurders of zaakvoerders, commissarissen of vereffenaars en bedrijfsrevisoren, tussen oprichters, tussen oprichters en vennootschappen, tussen oprichters en derden of tussen oprichters, vennootschappen, vennoten en bestuurders of zaakvoerders;

11

Huidige situatie

Art. 573, lid 1 Ger.W.

De ondernemingsrechtbank neemt in eerste aanleg kennis van de geschillen tussen ondernemingen als bedoeld in artikel I.1, 1°, van het Wetboek van economisch recht, die niet vallen onder de bijzondere bevoegdheid van andere rechtscolleges en die, wat betreft natuurlijke personen, betrekking hebben op een handeling die niet kennelijk vreemd is aan de onderneming.

12

Huidige situatie

Art. 573, lid 2 Ger.W.

De vordering gericht tegen een onderneming kan onder de in het eerste lid, bepaalde voorwaarden eveneens voor de rechtbank van koophandel worden gebracht, zelfs indien de eiser geen onderneming is. Elk beding tot aanwijzing van een bevoegde rechter dat is gemaakt voor het ontstaan van het geschil is, in dat opzicht, nietig.

13

Huidige situatie

Art. 574 Ger.W. (2018)

De rechtbank van koophandel neemt kennis: 1° van geschillen ter zake van een vereniging met rechtspersoonlijkheid, stichting of vennootschap, met uitzondering van een vereniging van mede-eigenaars, evenals van geschillen die ontstaan tussen hun voormalige, actuele of toekomstige vennoten of leden met betrekking tot de betrokken vennootschap, stichting of vereniging;

14

handelaar

onderneming

15

Onderneming

Art. I.1, 1° Wetboek Economisch Recht

elk van volgende organisaties:

- (a) iedere natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent;
- (b) iedere rechtspersoon;
- (c) iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid.

16

Onderneming

Art. I.1, 1° Wetboek Economisch Recht

Niettegenstaande het voorgaande zijn geen ondernemingen, behoudens voor zover anders bepaald in de hierna volgende boeken of andere wettelijke bepalingen die in dergelijke toepassing voorzien:

- (a) iedere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid die geen uitkeringsoogmerk heeft en die ook in feite geen uitkeringen verricht aan haar leden of aan personen die een beslissende invloed uitoefenen op het beleid van de organisatie;

17

Onderneming

Art. I.1, 1° Wetboek Economisch Recht

Niettegenstaande het voorgaande zijn geen ondernemingen, behoudens voor zover anders bepaald in de hierna volgende boeken of andere wettelijke bepalingen die in dergelijke toepassing voorzien:

- (b) iedere publiekrechtelijke rechtspersoon die geen goederen of diensten aanbiedt op een markt;

18

Onderneming

Art. I.1, 1° Wetboek Economisch Recht

Niettegenstaande het voorgaande zijn geen ondernemingen, behoudens voor zover anders bepaald in de hierna volgende boeken of andere wettelijke bepalingen die in dergelijke toepassing voorzien:

- (c) de Federale Staat, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies, de hulpverleningszones, de prezones, de Brusselse Agglomeratie, de gemeenten, de meergemeentezones, de binnengemeentelijke territoriale organen, de Franse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

19

Hoofdstuk 2

Het nieuwe bewijsrecht tussen ondernemingen

20

Art. 1348bis BW

Bewijs door en tegen ondernemingen

§ 1. Bewijs kan tussen ondernemingen of tegen ondernemingen, zoals omschreven in artikel I.1, eerste lid, van het Wetboek van economisch recht worden geleverd door alle middelen van recht, tenzij de wet anders bepaalt.

Het eerste lid is niet van toepassing op de ondernemingen wanneer zij voornemens zijn te bewijzen tegen een partij die geen onderneming is. Partijen die geen onderneming zijn en die tegen een onderneming wensen te bewijzen, kunnen alle middelen van recht gebruiken.

Het eerste lid is evenmin van toepassing tegen natuurlijke personen die een onderneming uitoefenen, ter zake van het bewijs van rechtshandelingen die kennelijk vreemd zijn aan de onderneming.

21

Art. 1348bis BW

Bewijs door en tegen ondernemingen

§ 2. De boekhouding van een onderneming kan door de rechter aangenomen worden om als bewijs te dienen tussen ondernemingen.

De boekhouding van een onderneming levert geen bewijs op tegen personen die geen onderneming zijn, behoudens de bepalingen inzake de eed.

De boekhouding van een onderneming levert bewijs op tegen haar. De boekhouding mag niet ten nadele van de onderneming worden gesplitst.

22

Art. 1348bis BW

Bewijs door en tegen ondernemingen

§ 3. De rechter kan, op verzoek of ambtshalve, in de loop van een geding de openlegging bevelen van het geheel of van een gedeelte van de boekhouding van een onderneming betreffende het te onderzoeken geschil. De rechter kan daarbij maatregelen opleggen om de vertrouwelijkheid van de desbetreffende stukken te vrijwaren.

23

Art. 1348bis BW

Bewijs door en tegen ondernemingen

§ 4. Een door een onderneming aanvaarde factuur levert bewijs op tegen deze onderneming.

24

Historisch: art. 25 W.Kh.

Behalve door de bewijsmiddelen die het burgerlijk recht toelaat, kunnen handelsverbintenissen ook worden bewezen door getuigen in alle gevallen waarin de rechtbank oordeelt dit te moeten toestaan, behoudens de uitzonderingen bepaald voor bijzondere gevallen.

Koop en verkoop kan bewezen worden door middel van een aanvaarde factuur, onverminderd de andere bewijsmiddelen die door de wetten op de koophandel zijn toegelaten.

25

Belang

- niet meer louter tussen handelaars
- niet meer louter voor koop – verkoop
- betwiste facturen protesteren !!!

26